

Råvarer i malkerbotten kan sænke foderomkostningen i store besætninger

En blanding af råvarer kan være et alternativ til færdigblandet pelleteret kraftfoder i malkerbotten, forudsat Innovationsloven
uændret ydelse og en fornuftig økonomi i opstilling af det nødvendige anlæg.

En midtjysk kvægbruger har etableret et forholdsvis enkelt anlæg til udfodring af råvarer i besætningens malkerbotten og han har i dette efterår gjort sig de første erfaringer med anvendelse af råvarer, herunder roepiller i malkerbotten. Videncentret for Landbrug, Kvæg har kigget med fra sidelinjen.

Introduktion

Færdigblandet og pelleteret kraftfoder er indenfor de senere år mange steder blevet erstattet med en billigere løsning i form af råvarer. Bedrifter med malkerbotten anvender dog stadig pelleterede kraftfoderblandinger i robotten. En midtjysk kvægbruger har imidlertid etableret et forholdsvis enkelt anlæg til udfodring af råvarer i besætningens malkerbotten. Med denne kvægbruger som eksempel, belyser denne KvægInfo økonomien i at erstatte en blanding af valset korn og a-blanding med råvarer.

Staldanlægget med 5 malkerbotten var oprindeligt sat op med én foderkæde til indtransport af kraftfoder. Siden er der etableret et anlæg med gæstæt silo og en strukturvalse, med det formål at anvende hjemmeavlet korn. I en periode har anlægget kørt med en blanding af valset byg og a-blanding. En frekvensstyret motor på sneglen styrer blandingsforholdet, mens blandingen af fodermidlerne reelt sker løbende i foderkæden.

Med en begrænset investering er anlægget for nylig blevet udvidet med 2 siloer, så der kan bruges flere råvarer. Det giver mulighed for helt at erstatte færdigblandet robot-kraftfoder med en blanding af råvarer.

Anlægget er mere detaljeret beskrevet i [KvægInfo 2271](#) og [KvægInfo 2272](#) beskriver, hvordan anlægget fungerer med valset byg, soja, roepiller og a-blanding.

Fra a-blanding og korn til råvarer i robotten - økonomisk opgørelse

Som nævnt fungerer anlægget i dag med valset byg, soja, roepiller og a-blanding. I de følgende beregninger indgår rapskager i stedet for a-blanding, for at vise det økonomiske potentiale i overgang af fodre med råvarer i malkerbotten.

Udvidelsen af det beskrevne anlæg til udfodring af råvarer i malkerbotten har kostet 47.000 kr. pr. silo inkl. udmadning med frekvensstyring.

Med en forventet levetid på 10 år og en rente på 6 % svarer det til en årlig omkostning til afskrivning og forrentning på 6.400 kr. pr. silo.

Arbejdstidsforbruget ved udvidelsen består overvejende i, at der ved kalibrering af udmadningen skal være en mand ved hver silo til at udtage en prøve. Tidsforbruget til disse arbejdsopgaver vurderes dog at være så begrænset, at det ikke påvirker økonomien i tiltaget nævneværdigt.

Udgangspunktet for beregningen er, at der blev anvendt en blanding bestående af 40 % valset korn og 60 % a-blanding. Doseringen i malkerbotten har, som det fremgår af tabel 1 været på 10,7 kg foder pr. 100 kg mælk, svarende til ca. 3,5 kg pr. ko pr. dag. Den resterende del af tilskudsfordret er uændret, og derfor ikke indregnet her. Prisen på valset byg er fastsat med udgangspunkt i en kornpris på 130 kr./hkg for korn, tillagt 10 kr. for valsning. Øvrige priser er gældende primo december 2011.

Som det fremgår af tabel 1 giver det en pris for den oprindelige blanding på 167 øre/kg.

Tabel 1. Blanding af korn og kraftfoder til malkerbotten

Andel	Kg	Vare	Øre pr. kg	Pris
40 %	4,28	Valset byg	140	5,99 kr.
60 %	6,42	A-blanding	185	11,88 kr.
	10,70	kg foder pr. 100 kg mælk	167	17,87 kr.

En blanding af raps, soja, roepiller og korn kan erstatte kombinationen af korn og a-blanding. Målt på næringsstof- og energiindhold svarer råvareblandingen i tabel 2 næsten til kombinationen af korn og a-blanding fra tabel 1. Og som det ses, giver det i dagens priser en råvareblanding til 150 øre/kg.

Tabel 2. Blanding af råvarer til malkerbotten

Andel	Kg	Vare	Øre pr. kg	Pris
48 %	5,10	Valset byg	140	7,13 kr.
14 %	1,53	Rapskager	160	2,45 kr.
10 %	1,02	Sojaskrå	220	2,24 kr.
29%	3,06	Roepiller	140	4,28 kr.
	10,70	kg foder pr. 100 kg mælk	150	16,10 kr.

Med en årlig mælkeproduktion på ca. 3.600.000 kg mælk betyder skiftet fra a-blanding til råvarer en forventet besparelse på ca. 63.500 kr., svarende til 192 kr. pr. årsko.

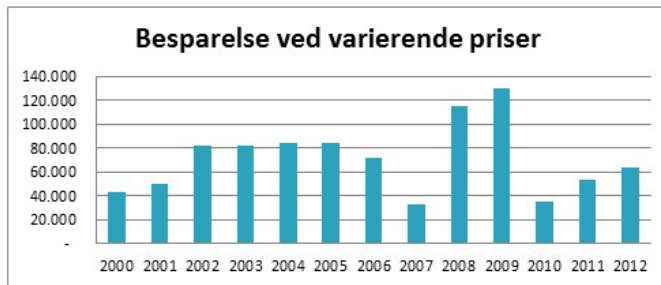
Den nødvendige investering i udstyr for at gennemføre ændringen er på 2 x 47.000 kr. = 94.000 kr. Såfremt prisforholdene varer ved, er der dermed tale om en tilbagebetalingstid på mindre end 2 år.

Hvis man ser på samme regnestykke med de priser der har været gennem de foregående 12 år, og med uændret valg af råvarer, så svinger besparelsen for den aktuelle bedrift mellem 30.000 kr. og 130.000 kr. (figur 1). Ved de "dårligste" prisforhold er tilbagebetalingstiden cirka 3 år, og ved de foderpriser, der har været gældende i de fleste år, ville tilbagebetalingstiden være under 1½ år.

Konklusion

Forudsat uændret mælkeproduktion kan erstatning af korn og a-blanding i malkerbotten med en råvareblanding, kan give et lille plus på bundlinjen i den aktuelle besætning.

Besætningen i eksemplet har opnået en besparelse på 63.500 kr. på et årligt kraftfoderforbrug i størrelsesordenen 385 t. Et årligt forbrug af kraftfoder i størrelsesordenen 350-400 t anses derfor som et minimum, for at opnå en neutral eller lettere overskudsgivende investering i et anlæg, der kan håndtere udfodring af råvarer i robotten. Anvendelse af råvarer i robotten er derfor overvejende af interesse for store besætninger.

Figur 1. Forskel i besparelse ved forskellige prisrelationer i de viste år.